

200 ГОДИНИ ОТ РОЖДЕНИЕТО НА БЕЛЕЖИТИЯ БЪЛГАРИН ДИМИТЪР МУТЕВ

(Продължение. Начало на 1 стр.)

Димитър Мутев е роден в гр. Калофер през 1818 г. и на около 15-годишна възраст се преселва в Одеса. Завършва Трета гимназия и Ришеловския лицей с отличие, продължава образованието си в Бон и Берлин. Подготвя на латински език дисертацията си по физика и я защитава в Берлин през 1842 г. Той е основател и първи редактор на списание „Български книжици“, основател и първи постоянен директор на прочутата Болградска гимназия. За четирите години, в които ръководи гимназията, я издига на европейско равнище, основава българска библиотека, българо-румънска печатница, безплатен пансион. Автор е на учебник по естествена история – с което се нарежда сред основоположни-

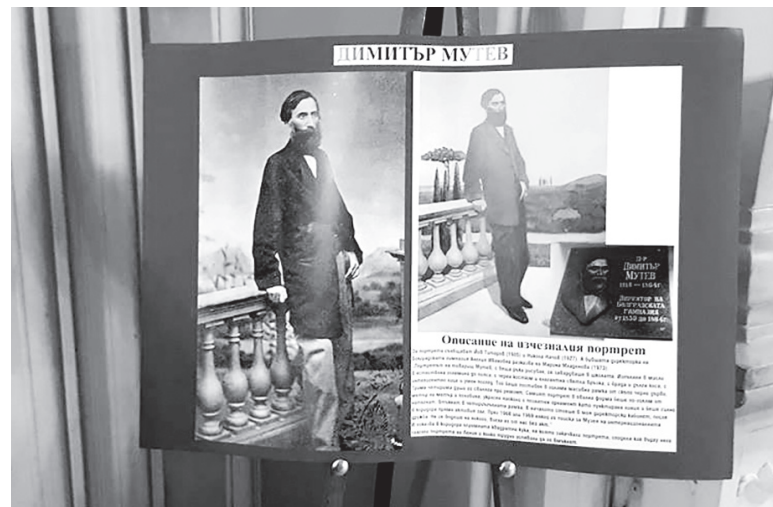
ците в българската книжнина на учебните дисциплини ботаника, зоология, минералогия. Автор е на статии и други публицистични текстове. Полиглот и преводач. Димитър Мутев умира в Болград на 13 януари 1864 г. и е погребан с обич и почит до гробищата църква «Свети Митрофан» до самия вход на черковата.

Организатор на юбилейната вечер за доктор Мутев в София е дружеството за връзки с бесарабските и таврийските българи „Родолубец“, което вече 28 години се грижи за възкресяване на паметта за такива видни българи, както и за живия контакт с хората от Бесарабия, Таврия, Крим. Инициатор за организирането и провеждането на настоящото честване е госпожа **Марина Младенова**, изследователката на Елена Мутева, автор на книгата „Елена Мутева. 1829-1854.

Едно закъсняло завръщане“, в която има глава и за д-р Димитър Мутев.

Величавата и неспокойна личност на д-р Мутев оживя чрез словото на изследователката Марина Младенова и подготвените от нея „Автентични щрихи към портрета на д-р Мутев“ – в изпълнение на **Калин Ангелов** – преподавател в Академията за театрално и филмово изкуство в София, така в залата говориха от първо лице Димитър Мутев, Найден Геров, Гаврил Кръстевич, Йов Титоров.

Певицата **Ваня Димитрова** изпя „Тиха нощ, свята нощ“. Вълшебната песен е създадена преди 200 г. на Бъдни вечер 1818 г. с немски текст от австрийския свещеник Йозеф Мор (1792 - 1848) и музика от композитора Франц Губер (1787 - 1863). Неостаряващата вечна песен,

завладяла света, е изпълнена за първи път в 1818 г. в църквата „Св. Николай“ в Обендорф, близо до Залцбург. Българският авторски текст на песента (известна още като „Рождество Христово“) е написан от Елена Мутева, песента е пята в Одеса от българските студенти и ученици, донесена е в отечеството след завръщането им.

Различните области, в които е работил д-р Мутев, представиха **доц. д-р Огняна Маждракова, доц. д-р Татяна Спасова, проф. Таня Тодорова, доц. д-р Нели Бъчварова, доц. д-р Мария Пилева.**

В навечерието на коледните празници юбилейната вечер отпрати участниците назад във времето – за среща с една от големите личности от нашето Възраждане – д-р Димитър Мутев – човек с широки интереси и задълбочени знания, висок

интелект, образец за себераздаване, за безрезервно отдаване на живота в името на народа и духовността. Имаме нужда от тези припомняния, от тези примери, от завръщане към корените и дедите – за да погледнем към самите себе си и своето съвремие, за да се запита всеки от нас, насаме пред собствената си съвест: *«Живее ли – или просто съществувам?»*

Впечатляващо е делото на д-р Мутев – но неговото име е твърде непознато в отечеството му, в Одеса, където е живял, и дори и в родния му град Калофер. Едно празно пространство, което очаква своите изследователи – родолюбци, ентузиаста, хора с горещи сърца.

Ценка КУЧЕВА,
дружество „Родолубец“,
гр. София, Р България

Снимки:
Александър ПЕЙЧЕВ

НАЙ-СКЪПАТА НАГРАДА В ЖИВОТА – МАЙКА МИ

**Кой може да обича като мама?
Да не пресмята, да не се щади,
Да е готов докрай да се раздава,
А себе си от всичко да лиши...**
Петя Йорданова

В Генералното консулство на Република България в гр. Одеса през месец ноември премина тържество по случай Деня на народните будители. Генералният консул Димитър Тучков връчи грамоти на редица дейци на българската културно-просветна дейност. Сред наградените беше и моята майка – Мария Георгиевна МЕРАДЖИ.

Повече от 35 години тя е посветила на най-святото дело в своя живот – преподаване на български език и литература на децата в училището на село Делени (Арцизко). Учителската професия е една от най-трудните и изисква постоянство и упоритост. Мама избра тази професия съзнателно, а не по силата на обстоятелствата. Приносът ѝ в развитието на българското образование е голям. Тя като учител изпитва постоянно и грижливо отношение към майчиния български език, култура, опазва и съхранява българските традиции. Всички ние, българите в Украйна, принадлежим към едно голямо семейство, което тя заедно с други истински привърженици на делото си, обединява и защитава. Никоя трудност не може да сломи нейния борбен дух, защото под външността на обикновена скромна жена се крие велик човек. Учителството за майка ми не е просто занаят, а призвание.

Така се сложи, че аз не съм била сред възпитаниците на майка ми. От мнозина мои съученици често съм чувала, че тя е учител, с когото можеш да научиш всичко, само да пожелаеш. Учениците на майка ми никога не чувстваха дистанция между учител и ученик поради нейната доброта, човечност, всеотдайност и топлина... И до сега много благодарности и топли думи изпращат нейните ученици – студенти в

престижни вузове на България, които бяха минали подготовка към изпити за кандидатстване при моята майка.

За мен на първо място тя не е учител, а мама... Тя посвети живота си на мен и брат ми. Да, ходеше на работа, но винаги се отдаваше и на нас, нейните деца. И затова сега ние се стараем да даряваме на майка ни само щастие и радост, защото винаги бяхме обкръжени от нейната грижа и любов. Сега все по-силно разбирам, че най-важната награда в моя живот е тя – родната майчица!

Закривам си очите и аз съм малка... Събуждам се сутринта и виждам мама, надвесена над мен. Моите детски спомени са свързани точно с това. Всяка сутрин, когато отварях очите, чувах нежния ѝ глас. Раснах щасливо дете...

Вкъщи, щом мръкне, мама се разполагаше и започваше да се подготвя към учебния процес: проверява ученическите тетрадки, чете литература, пише планове на уроците. Такава я помня с вдъхновено лице и заинтересован поглед. И ноща не я плашеше, защото правеше любимата си работа. Дори и лягаше много късно, но с всеки нов ден, препълнена със сили, отиваше в любимото училище.

В допълнение на всичко тя е още прекрасна стопанка. Мама прави нашия дом уютен, красив и много светъл. Всяко едно кътче е подредено. Знае винаги къде да бъде най-малката вещ, внасяйки хармония в нашия дом със своите златни ръце. Няма такава работа, която да я уплаши. Мама много е трудолюбива! Учудвам се днес на нейната издръжливост, търпеливост, вероятно, защото

всичко е правила със майчина грижа и от сърце.

Помня как босичка тичах във двора, а мама, усмихната, гледаше моята игра, а после ме прегръщаше, целуваше и казваше нещо мило. Също така днес тича при нея моята дъщеричка, когато си идваме на гости. Тя много силно обича баба си и тези пътувания за нея са най-очаквани.

Колко съм изпълнена с радост, когато се връщам в бащината къща! Сякаш съм отново малко дете, под майчините крила.

Аз още се уча как да живея. И най-важните уроци нито са в книгите, нито по телевизията, те идват от общуване с моя най-близък човек. Мама ме научи на нещо много важно – да бъда човек с добра и чиста душа. Научи ме да вярвам в себе си и да следвам

мечтите, да посрещам трудностите, но никога да не скланям глава. Научи ме да бъда честна, щедра, трудолюбива. Научи ме да давам, вместо да получавам, да се радвам на малките неща в живота. Тя ми даде добро възпитание, положително влияние, и това тя прави и до днес. Благодарение на нея, обикнах книгите. С нея преживявам най-щастливите и най-тъжните мигове, с нея празнувам и с нея страдам.

Мама е единствен човек, който ще помисли за мен, каквото и да съм причинила. Тя винаги ме е поддържала, дори и да бях грешила. Тя беше строга с мен и брат ми, но винаги чувствахме майчиното състрадание и съчувствие към нас.

Въпреки своята възраст, мама е още сама дъщеря. Никога не е дала повод на баба ми да се усъмни в нейната мъдрост, винаги се прислушва към нейните съвети и препоръци, не съм чула да ѝ пречи или да възразява.

Сега си спомням тези моменти с благодарност и се старая да бъда такава с дъщеря си. Опитвам се да съм като моята майка. Щаслива съм, че тя озарява детството на моите деца.

Има ли по-силна връзка от тази на майка с децата ѝ? Мисля че не. И всеки това ще потвърди. Срещите на майката с децата са най-силни!

Мамо, аз те обичам, макар и да не ти го казвам често. Прости, че понякога съм те наранявала. Ти си нашия слънчев лъч, който греє и топли живота ни с любов, вяра и надежда. Ти наистина си ангел-пазител на нашето семейство!

Наталия ДЖУЛИНСКАЯ (МЕРАДЖИ),
Делени – Одеса